

Standardy ochrony małoletnich

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Standardy dotyczą działalności opiekuńczo-wychowawczej organizowanej przez Gminę Września w ramach:
 - a) programów opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
 - b) opieki podczas dowozu małoletnich do jednostek oświatowych przeznaczonych dla dzieci z niepełnosprawnościami – organizowanego przez Gminę Września.
2. Standardy ochrony małoletnich to zasady dotyczące zabezpieczenia dzieci przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy.
3. Dobro i bezpieczeństwo małoletnich są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez osoby mające kontakt z małoletnimi. Traktują one małoletnich z szacunkiem oraz uwzględniają ich potrzeby.
4. Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletnich.
5. Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o pracowniku należy przez to rozumieć pracownika Urzędu Miasta i Gminy Września bez względu na formę zatrudnienia, w tym stażystę, wolontariusza lub inną osobę która z racji powierzonej funkcji lub realizowanych zadań ma kontakt z małoletnimi.
6. Pracownicy realizując swoje zadania działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Pracownicy posiadają odpowiednią wiedzę o Standardach ochrony małoletnich i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka, symptomy krzywdzenia dzieci, które określa załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy podejmują, w miarę możliwości, rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział III

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników do realizacji zadań realizowanych na rzecz małoletniego

§ 3.

1. Pracownicy którzy wykonują zadania związane z opieką nad małoletnimi, przed dopuszczeniem do pracy są sprawdzani w odpowiednich rejestrach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami jednostki a małoletnim

§ 4.

1. Pracownicy w kontakcie z małoletnim:
 - a) zachowują cierpliwość i odnoszą się do małoletniego z szacunkiem,
 - b) uważnie wysłuchują małoletniego i starają się udzielać mu odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i jego wieku,
 - c) nie zawstydzają małoletniego, nie lekceważą, nie upokarzają i nie obrażają,
 - d) nie krzyczą, chyba, że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie),
 - e) nie wykorzystują przewagi fizycznej, ani nie stosują gróźb,
 - f) nie ujawniają drażliwych informacji o małoletnim osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.
2. Małoletni mają obowiązek:
 - a) przestrzegać zasad dotyczących sposobu zachowania, w tym zasad bezpieczeństwa,
 - b) słuchać i reagować na polecenia pracownika,
 - c) szanować mienie, zachowywać porządek i czystość,
 - d) szanować prawa innych,
 - e) przestrzegać zakazu opuszczania miejsca bez zgody pracownika,
 - f) informować o potrzebach, problemach i niebezpieczeństwach,
 - g) z szacunkiem odnosić się do pracowników.
3. Pracownikom nie wolno w obecności małoletnich niestosowanie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o podtekście seksualnym.
4. Pracownicy zobowiązani są do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji

seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów małoletniego.

5. W zakresie sprawowania opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami pracownicy traktują małoletnich z szacunkiem oraz uwzględnieniem ich godności i indywidualnych potrzeb związanych z niepełnosprawnością.

§ 5.

1. Pracownikom bezwzględnie zabrania się:
 - a) nawiązywać relacji seksualnych z małoletnim;
 - b) składać małoletniemu propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniać takie treści;
 - c) proponować małoletnim alkohol, wyroby tytoniowe i inne używki.

§ 6.

1. Pracownikowi nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
2. Jeśli w odczuciu pracownika, małoletni potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem małoletniego.
3. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. Pracownik nie powinien angażować się w zabawy typu: łaskotanie, udawane walki, brutalne zabawy fizyczne itp.
5. Pracownik, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
 - a) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/ jego opiekun wyrazi zgodę,
 - b) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w poruszaniu się oraz spożywaniu posiłków,
 - c) reakcję ochronną przed upadkiem, atakiem lub inną szczególną sytuacją np. w przypadku napadu złości i fizycznej agresji oraz zachować zagrożających bezpieczeństwu innych dzieci.

§ 7.

1. Pracownik zobowiązany jest do przedstawienia małoletniemu Standardów Ochrony Małoletnich.
2. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia małoletniego, że w sytuacji, kiedy poczuje się niekomfortowo otrzyma stosowną pomoc.

3. Rodzice/opiekunowie prawni lub faktyczni otrzymują do zapoznania się i potwierdzenia ich stosowania – procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem Standardów.
4. Osoby, o których mowa w ust. 3 pisemnie potwierdzają zapoznanie się z w/w dokumentami.

Rozdział V

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika, innego małoletniego lub opiekuna

§ 8.

1. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia **krzywdzenia małoletniego przez pracownika**,
 - a) jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie.
 - b) pracownik zobowiązany jest do zawiadomienia o zaistniałej sytuacji policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. W zawiadomieniu podaje się swoje dane, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie małoletniego oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami.
 - c) o zaistniałej sytuacji pracownik powiadamia osobę wyznaczoną przez Burmistrza Miasta i Gminy Września sporządzając kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2.
2. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez inną **osobę małoletnią**:
 - a) jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Pracownik przeprowadza rozmowę z opiekunami małoletniego i osobą podejrzaną o czyn zabroniony.
 - b) o zaistniałej sytuacji pracownik powiadamia osobę wyznaczoną przez Burmistrza Miasta i Gminy Września do zapewnienia realizacji sztandarów sporządzając kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2.
 - c) jeśli pracownik stwierdzi, że sytuacja przemocy nie ustała, zawiadamia o sytuacji właściwy miejscowo sąd rodzinny, prokuraturę lub policję poprzez pisemne zawiadomienie. W zawiadomieniu podaje się swoje dane, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie małoletniego oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami.

3. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez **jego opiekuna**:
 - a) jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Pracownik przeprowadza rozmowę z opiekunem małoletniego.
 - b) o zaistniałej sytuacji pracownik powiadamia osobę wyznaczoną przez Burmistrza Miasta i Gminy Września do zapewnienia realizacji sztandarów sporządzając kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2.
 - c) pracownik zobowiązany jest do zawiadomienia o zaistniałej sytuacji prokuratury lub policji poprzez pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. W zawiadomieniu podaje się swoje dane, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie małoletniego oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami.
4. Schemat podejmowania interwencji w przypadku zauważenia zaniedbania małoletniego przez **jego opiekuna**:
 - a) jeśli pracownik zauważy, że małoletni jest zaniedbany lub jego opiekun jest niewydolny wychowawczo, powinien zadbać o bezpieczeństwo małoletniego. Powinien porozmawiać z opiekunem małoletniego, proponując mu możliwość wsparcia psychologicznego oraz możliwość pozyskania wsparcia materialnego. Pracownik zobowiązany jest zawiadomić właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania – konieczności wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.
 - b) o zaistniałej sytuacji pracownik powiadamia osobę wyznaczoną przez Burmistrza Miasta i Gminy Września do zapewnienia realizacji sztandarów sporządzając kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2.

Rozdział VI

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników i przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach lub udzielenie wsparcia

§ 9

1. Za przygotowanie pracowników do stosowania standardów oraz zasad i procedur opisanych w Standardach ochrony małoletnich odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy Września lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1 m.in.:
 - a) przekazuje do zapoznania pracownikom Standardy ochrony małoletnich,
 - b) zbiera indywidualne oświadczenia o zapoznaniu i stosowaniu zapisów Standardów ochrony małoletnich,

- c) przyjmuje zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego,
- d) prowadzi niezbędną dokumentację np. kartę interwencji,
- e) prowadzi rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego oraz interwencji.

Rozdział VII

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 10

1. W przypadku podejrzenia lub powzięcia informacji, że małoletni doświadcza krzywdzenia tj. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw, doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie), doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze) należy:
 - a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego i odseparować od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - b) powiadomić osobę wyznaczoną przez Burmistrza Miasta i Gminy Września do zapewnienia realizacji standardów.
2. Osoba wyznaczona przez Burmistrza Miasta i Gminy Września do zapewnienia realizacji standardów zgłasza dyrektorowi szkoły, do której uczęszcza małoletni konieczność objęcia go wsparciem.

Rozdział VIII

Zasady ochrony danych osobowych małoletniego

§ 11

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej RODO) oraz w wewnętrznych Politykach Bezpieczeństwa Danych i Informacji.
2. Pracownik ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Pracownik jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego zgodnie z zakresem przepisów prawa, zawartej umowy i nadanym upoważnieniem. Pracownik udostępnienia dane osobowe w ramach wykonywanych obowiązków i przepisów prawa.

4. Udostępnianie danych osobowych szczególnej kategorii, o którym mowa w art. 9 rozporządzenia RODO małoletniego, podmiotom lub osobom „trzecim” jest konsultowane z Administratorem Danych lub Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, powołanym przez kierownika jednostki.

Rozdział IX

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 12

1. Pracownik, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pracownikowi nie wolno umożliwiać nikomu utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Upublicznienie przez pracownika wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.

Rozdział X

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych.

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci

§ 13

1. Zapewniając małoletnim dostęp do internetu, pracownik jest zobowiązany podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności powinien zapewnić instalację i aktualizację oprogramowania zabezpieczającego.
2. Na terenie prowadzenia programów opiekuńczo -wychowawczych dostęp dziecka do internetu możliwy jest:
 - a) pod nadzorem pracownika
 - b) za pomocą sieci wifi, po podaniu hasła przez pracownika.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika, osoba ta ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez małoletnich podczas zajęć.
4. Pracownik zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny do sieci.
5. Pracownik zapewnia, aby sieć internetowa instytucji była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.

6. Pracownik przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
7. Informację o małoletnim, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, osoba odpowiedzialna za internet przekazuje osobie wyznaczonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Września, która powiadamia opiekunów małoletniego o zdarzeniu.

Rozdział XI

Monitoring

§ 14

1. Burmistrz Miasta i Gminy Września wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację Standardów ochrony małoletnich.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są odpowiedzialne za:
 - a) reagowanie na sygnały naruszenia Standardów,
 - b) monitorowanie realizacji Standardów.
3. Osoby wyznaczone przez Burmistrza Miasta i Gminy Września przeprowadzają wśród pracowników ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów.
4. Osoby, o których mowa w ust. 1., dokonują opracowania ankiet wypełnionych przez pracowników. Sporządzają na tej podstawie raport z monitoringu.
5. Na podstawie raportu wprowadza się niezbędne zmiany do Standardów i ogłasza pracownikom ich nowe brzmienie.
6. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.

Rozdział XII

Przepisy końcowe

§ 15

1. Standardy zostają udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Września oraz elektronicznej tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Września.
2. Standardy w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich, zostają udostępnione w lokalach w których organizowane są programy opiekuńczo-wychowawcze prowadzone w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Wykonujący zadania i kompetencje
Burmistrza Miasta i Gminy Września

Artur Mokracki